У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 107. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1970 No. 107. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 12 червня 1970

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ БІЛЬШІСТЮ 374-ох до 1-го схвалила законопроєкт про очищення повітря. Згідно з цим законопроєктом впродовж найближчих трьох років державна скарбниця витратить на очищення повітря 775 мільйонів долярів. В бюджеті на 1971-ий рік на цю ціль призначено 200 мільйонів, на фінансовий рік 1972-ий — 250 мільйонів і на 1973-ій325 мільйонів долярів. З загальної суми 775 мільйонів 300 мільйонів призначені на досліди над контролею занечищення повітря спалюванням вугілля, нафти і газоліни. Сенатор Москі запропонував в Сенаті, щоб на очищення повітря призначити впродовж чотирьох років суму 1,154 більйона, це значить пересічно річно по 288 мільйонів долярів.

ПОЛІТИЧНИЙ ЗВ'ЯЗКОВИЙ БІЛОГО ДОМУ з республіканцями Моррей Чотінер говорив на пресовій конференції про виборчі вигляди республіканців в цьогорічних виборах. Він сказав, що не може передбачати вже тепер республіканської контролі над Сенатом, бо до цього треба, щоб республіканці здобули аж сім нових сенаторських становищ. Тепер в Сенаті є 57 демократів і 43 республіканці. Чотінер назвав 10 стейтів, в яких вигляди республіканців на перемогу є „добрі", або і „дуже добрі". Чотінер з недовір'ям висловився про заплановану реформу виборчої системи президента ЗСА та про скасування Колеґії Електорів, хоч президент Ніксон не є проти цієї системи.

ПРЕДСТАВНИК КОСМІЧНОЇ АҐЕНЦІЇ ЗАЯВИВ, що плянується скасувати лет до Місяця „Аполло 15", який мав би відбутися 28-го березня 1971-го року. Це мало б статися на те, щоб заощадити ракети „Сатурн 5", які потрібні на встановлення постійної космічної стації. Деякі фахівці від космічної програми твердять, що одна або й дві ракети „Сатурн 5" були б кориснішi, коли б їх зужити для космічної стації замість на лет до Місяця. Та рішення в цій справі ще не запало, і „Аполло 15" може летітиме до Місяця.

48 ВІДСОТКІВ ОПИТУВАНИХ ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ за контролю платень і цін, як це ствердила аґенція публічної опінії д-ра Джорджа Ґеллупа у Принстоні, Ню Джерзі. Вони домагаються, щоб „заморозити" платні і ціни на теперішній висотії. 41 відсоток опитуваних заявився проти примусової контролі заробітних платень та цін на товари, а 11 відсотків не виявили свого становища. Цікаве, що старші особи в більшому відсотку хотіли замороження цін і платень, щоб сповільнити інфляцію. Трохи більший відсоток республіканців хоче мати контролю цін — 48 відсотків республіканців і 43 відсотки демократів.

ОДИН ІЗ РЕДАКТОРІВ ЄЗУЇТСЬКОГО журнала „Америка" о. Джан Дж. МекЛолін повідомив, що він старадиметься про те, щоб його республіканці найменували на кандидата на федерального сенатора, який то пост тепер займає демократ Джан О. Пастор. о. МекЛолін має 43 роки, він заявив, що хоче кандидувати, хоч не має грошей, бо в стейті Ровд Айленд треба вести нову політику. Цей священик досі не працював на становищі пароха.

У СВІТІ

В ЕСПАНІЇ ПОВЕДЕНО РЕПРЕСІЇ проти тих лідерів опозиції, які старалися стрінутися з державним секретарем Вільямом Роджерсом під час його недавніх коротких відвідин в Еспанії, а коли це їм не вдалося — підписали й передали йому меморіял через членів його почету. Відібрано дипломатичний пашпорт князеві Хозе Марія де Арільза, який колись був еспанським амбасадором в ЗСА, Франції й Арґентині. Припускають, що тих опозиційних лідерів покарають грошовою гривною до 3.500 дол. кожного

У ТУРЕЧЧИНІ СТУПНЕВО ЗВУЖУЮТЬ засівну площу під опіюм. Управа опіюму в Туреччині охоплює 26.000 акрів і дає 132.000 фунтів морфію, з чого можна випродукувати 13.200 фунтів героїни. За фунт героїни платять у Франції 1.000 до 2.000 дол., пачкуючи її з Франції до Америки. З'єднані Стейти дають Туреччині фінансову допомогу для переведення реформи, за якою площу, на якій плекано опіюм, передається під управу різних родів збіжжя. З 21 провінцій, в якій леґально засівали й збирали опіюм, заборонено робити це вже в 12-ох провінціях, а число таких провінцій має зменшитись до 4-ох в 1972 році.

НА ПАРИЗЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРО В'ЄТНАМ МАЄ буцім-то наступити поважна зміна. З вісток американських газет — президент Ніксон плянує призначити на голову тамошньої американської делеґації колишнього губернатора Пенсилвенії Вілляма Скрентона. Коли б таке сталося, то ЗСА задовольнили б вимогу в'єтнамських комуністів, які заявили були, що не будуть ділово переговорювати, поки президент Ніксон не призначить когось авторитетного на місце кол. амбасадора Генрі Кебота Ладжа; комуністи вважають, що наступник Ладжа, амбасадор Філіп Габіб не має відповідного стажу ні ранґи.

У ТОКІО РОЗПОЧАЛИСЯ переговори про продаж Японії різних об'єктів, що їх американці збудували на острові Окінава від часу, коли той острів перетворено на могутню американську морсько - летунську базу. Окінава має в 1972 році перейти під суверенність Японії. Змобілізовано 20.000 японської поліції, щоб протиставитись антиамериканській демонстрації, яку комуністи заповіли з цієї нагоди.

НА ФОРМОЗУ (ТАЙВАНЬ) ПРИБУВ колишній канадійський прем'єр і лідер канадійських консерватистів Джан Діфенбейкер, приятель українців, — щоб задемонструвати опозицію частини канадійського політичного світу проти пляну теперішнього ліберального канадійського прем'єра Трудо — визнати Комуністичний Китай та обмінятися з ним амбасадорами.

САВДІ - АРАБСЬКИЙ КОРОЛЬ ФЕЙСАЛ ПРИБУВ з офіційними відвідинами до столиці Індонезії Джакарти. Савді Арабія й Індонезія — мусульманські держави, обидві теж антикомуністичні. Відвідинам Фейсала в Індонезії міжнародний світ приписує поважне значення у зв'язку з недавнім перебуванням в Америці індонезійського президента Сугарто, що довго конферував з президентом Ніксоном про можливості замирення у Південній Азії та на близькому Сході.

ВИСОКІ ГОСТІ В БІЛОМУ ДОМІ

Президент Ніксон розмовляє з двома членами Найвищого Суду. Зліва сидить головний суддя цього ж Суду — Воррен Бурґер, а направо від Президента новозаприсяжений суддя Гаррі А. Блекмун.

Сенат демонструє свою ворожість супроти інтервенції у Камбоджі

Вашингтон. — Сенат відкинув у четвер 11 червня 52-ма голосами проти 47 резолюцію, яку зголосив сенатор Роберт Бирд, демократ з Вірджінії, та яка признавала право президентові Ніксонові, як головному командирові американських збройних сил, тримати війська в Камбоджі, коли він визнав би, що це потрібно для безпеки американських військ у Південному В'єтнамі. Ту резолюцію сенатор Бирд зголосив для противаги резолюції сенаторів Джана Шермана Купера, республіканця, і Френка Черча, демократа, яка забороняє користуватися після 1 липня ц.р. бюджетовими фондами на втримування війська у Камбоджі та на будь-яку військову допомогу воюючим там південно-в'єтнамським військам. Тому, що президент Ніксон уважає, що така постанова перечила б його конституційним правам, як головного командувача збройних сил Америки, то голова демократичної більшости в Сенаті. Майкел Менсфілд, який, зрештою, підтримує резолюцію Купера-Черча, зголосив додаток до тієї резолюції названих двох сенаторів, що вона ні в чому не звужує конституційних прав Президента, як командувача збройних сил. Той додаток сен. Менсфілда перейшов одноголосно, всіма голосами приявних 91 сенатора. Резолюція сенаторів Купера-Черча прийде під голосування в найближчих днях. Проти резолюцій сен. Бирда голосувало 39 демократів і 13 республіканців, а 29 республіканців і 18 демократів підтримували її.

Білий Дім плянує конференцію в справі молоді

Вашингтон. — Представник Білого Дому заявив, що плянується Крайову Конференцію в справі молоді, в якій мала б взяти участь молодь, якою керувала б молодь і яка була б призначена для вирішування справ, що відносяться до молоді. Стівен Гесс сказав, що плянується розділити Конференцію, яка звичайно відбувається при кінці кожної декади починаючи від 1909 р., таким способом, що справи дітей були б вирішувані в грудні ц. р., а справа молоді мала б обговорювана в лютому 1971-го року. На цій Конференції порушувано б справу молоді від 14-ох до 24-ох років життя.

В Ню Йорку заарештовано 35 членів Мафії, шукають за 11

Ню Йорк. — В цьому місті та в околиці заарештовано 35-ох відомих членів Мафії. Поліція шукає ще за 11 членами Мафії. Всі ці члени Мафії були переслухувані в суді, де вони відмовилися зізнавати, хоч їм запевнено імунітет, бо не хотіли виявити інфільтрацію з л о ч и нними елементами різних законних бизнесів. Цю інфільтрацію здійснили члени злочинної організації т. зв. Мафії. Всі заарештовані — це члени „родин" Мафії, провідниками якої є Карльо Ґамбіно і Джозеф Бонанно. Окружний прокуратор Юджін Голд заявив, що ці заарештування свідчать про те, що суди „зачинають гостро діяти проти організованої злочинности", бо ніхто не має права зневажати повагу судейського жюрі. Заарештовані були переслухані і звільнені за кавцією у висоті від 500 до 10.000 долярів. Вони можуть бути засуджені до однорічної тюрми і до грошової кари у висоті до однієї тисячі дол.

Сумівські таборування в ЗСА розпочинаються з 28 червня

Ню Йорк. — З Головної Управи Спілки Української Молоді Америки повідомляють, що з усіх п'яти Сумівських Осель у ЗСА першою відкриє свої гостинні ворота Оселя біля Елленвіл, Н. И. Там з 28 червня розпочнеться Виховно - відпочинковий табір для молодшого і старшого юнацтва, що триватиме три тижні. Після його закінчення розпочнеться друга тура, що триватиме від 19 липня до 8 серпня. Потім на тій же Оселі відбудуться ще два табори: Відпочинковий для молодшого юнацтва, від 9 до 22 серпня, та Вишкільний табір для кандидатів на впорядників і виховників — від 15 серпня до 5 вересня. Зголошувати дітей і молодь до тих таборів треба в Осередках і Відділах на місцях, а за докладнішими даними писати на адресу Головної Управи СУМА в Ню Йорку. Три табори відбудуться на Оселі СУМА в Барабу, Віск. Вони розпочнуться 27 червня і закінчаться 22 серпня. Крім того, Виховно-відпочинкові табори для молоді і старшого юнацтва відбудуться: на Оселі СУМА „Київ" біля Дітройту від 12 до 26 липня, на Оселі СУМА „Холодний Яр" біля Боффало — від 12 липня до 8 серпня, і на Оселі СУМА „Хортиця" біля Клівленду — від 5 до 19 липня. За постановою Центральної Управи Спілки Української Молоді у світі, під керівництвом мґр. Омеляна Коваля, кожний юнак і юначка СУМ зобов'язані відбути таборування. Такі табори забезпечують дітям і молоді рідне українське середовище, належну опіку, виховання, релігійну опіку, розвагу й дозвілля серед природи, загартовують таборян перед наступним навчальним роком.

Партизани-терористи прийшли до влади в Йорданії — у Білому Домі надзвичайні наради

Амман, Йорданія. — Протиізраїльські партизани-терористи насправді опанували столицю Йорданії Амман, при чому король Гуссейн став фактично їхнім полоненим. Внаслідку такої ситуації Гуссейн погодився на дві найголовніші вимоги партизанів — димісіонувати двох генералів, між ними свого стрийка, яким партизани закидали, що вони „змовляються з американцями", щоб приборкати партизанів. Партизансько-терористичні організації домагалися віддавна повної свободи діяння з йорданської території проти Ізраїлю. В Аммані настав стан анархії: озброєні банди гуляли по вулицях, забирали чужинецькі авта і грабували. Американська амбасада, яка, зрештою, втратила змогу свобідно комунікуватися чи-то з королем Гуссейном чи замешкалими в Йорданії 535 американцями, порадила тим американцям, яких могла досягнути, щоб вони не ставили ніякого спротиву арабам, які стукатимуть до їх помешкань і вимагатимуть ключів від їхніх автомобілів. Два дні тому партизани вбили асистента військового атташе в американській амбасаді в Аммані, майора Роберта Перрі. Партизанська організація твердить, що майор Перрі стріляв з вікна свого помешкання. У Білому Домі президент Ніксон перевів кількагодинну нараду з кількома найближчими співробітниками, які становлять т. звану Спеціяльну групу дії: йдеться про те,, яким чином врятувати американців в Йорданії. Береться, між іншими способами, під увагу — скинення біля Амману парашутного з'єднання з літаконосця „Форресталь", стаціонованого у східній частині Середземного моря, але така акція наразила б життя кількадестя чужинців, між ними 24-ох американців, що їх партизани тримають, як „закладників", у двох готелях в Аммані.

Помер Александер Керенський, кол. голова Тимчасового уряду після революції в Росії 1917 р.

Ню Йорк. — У четвер 11 червня ц. р. помер у шпиталі в Ню Йорку Александер Керенський, колишній голова Тимчасового уряду в Росії після вибуху тамошньої революції в березні 1917 року. Керенського перевезли були до шпиталю 24 квітня ц. р. із зламаним ліктем після того, як він упав у своєму помешканні в Ню Йорку, де жив, як політичний еміґрант; до Америки він прибув у 1940 році на постійно, живучи перед тим частинно у Парижі, частинно у Лондоні. З Росії він утік в травні 1918 року, але правив, як прем'єр уряду, тільки від липня до листопада 1917 року. Виринув після березневої революції, як ліберальний член Думи, адвокат з професії, знаменитий — демагогічний — промовець. Нерішучої незрівноваженої вдачі й без організаційного таланту та зв'язку з народними масами він став був неначе символом кволої російської демократії, що була нездібна перейняти владу після упадку царату й завести демократичний лад в новому періоді російської історії. Не захотівши спершу визнати національно-революційного руху в Ккраїні, під впливом поразок на воєнному фронті й зросту самостійницької течії в Україні — Керенський, як прем'єр і військовий міністер, і три члени його уряду, міністер закордонних справ Терещенко, міністер шляхів Некрасов і міністер пошти й телеграфу Церетеллі, приїхали 11 липня 1917 року до Києва і там, у переговорах, що їх з українського боку вели Михайло Грушевський, Володимир Винниченко і Симон Петлюра, вони дійшли до порозуміння, висловом якого був Другий Універсал Української Центральної Ради 16 липня 1917 року. Бувши ввесь час ворогом большевиків, Керенський все ж, як звеличник „єдиної неділимої" Росії, признавав заслугу, що вони зберегли російську імперію. У своїй книжці „Росія і зворотний пункт історії" боронив свою політику та закидав Ленінові, що він був німецьким аґентом, який мав тільки на цілі підписати сепаратний мир з Німеччиною. Троцький твердив, що Керенський взагалі ніколи не був революціонером, а тільки „вештався біля революції". Помер Керенський у віці 89 років. Народився 2 квітня 1881 року у тому самому Симбірську, де в 11 років пізніше, теж 22 квітня, прийшов на світ його наступник при владі в Росії, Владимір Улянов-Ленін, який був учнем батька Керенського, директора місцевої ґімназії. Керенський уже від довгого часу не грав ролі керівника російської політичної еміґрації та не мав ніякого політичного значення.

Терористи в Бразилії схопили німецького амбасадора

Ріо де Жайнеро. — П'ять терористів, 4 чоловіки й одна жінка, на вулиці схопили амбасадора Західньої Німеччини Еренфріда фон Голлебен, вбивши при цьому бразилійського аґента, який їхав в тому самому авті, і поранивши іншого поліційного аґента, що їхав в другому авті. В розкинених летючках терористи домагаються припинення тортурувати політичних в'язнів в тюрмах. Терористи заявили, що тримати-муть німецького амбасадора як закладника так довго, поки уряд не звільнить політичних в'язнів. Але не подали числа в'язнів, що мали б бути звільнені. Це вже друге схоплення німецького амбасадора в цьому році, бо в квітні ліві терористи в Ґватемалі викрали були німецького амбасадора Карла фон Шпреті, якого вбили, коли уряд відмовився був звільнити 22-ох політичних в'язнів. Терористи заїхали були джіпом перед авто, яким амбасадор фон Голлебен вертався з амбасади до дому, і змусили його пересісти до їхнього авта, та від'їхали з ним. Минулого року терористи в Ріо де Жайнеро схопили були німецького амбасадора Бурке Ельбріка і японського консула, але їх звільнили після того, як уряд звільнив політичних в'язнів.

УНС І В-ВО УНІВЕРСИТЕТУ В ТОРОНТІ ВСТАНОВИЛИ ТИРАЖ І ЦІНУ ТА ПОЛАГОДИЛИ ІНШІ ФОРМАЛЬНОСТІ, ЗВ'ЯЗАНІ З ДРУКОМ ДРУГОГО ТОМУ АЕУ

Торонто. — У четвер, 11-го червня, тут у приміщеннях Видавництва Університету в Торонті відбулася майже 4-годинна конференція представників Українського Народного Союзу та В-ва, у висліді якої встановлено тираж і ціну та полагоджено всі інші формальності, зв'язані з виданням другого тому монументальної Англомовної Енциклопедії Українознавства під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича. В конференції взяли участь: директор В-ва Марш Дженерет, голова Редакційного Відділу пані Джін Гюстон та уповноважена в редакційній перевірці енциклопедії пані Ґертруда Стівенсон, голова Продукційного Відділу Ґералд Бон та голова Віділу продажу і реклями Гілярій Маршал. УНСоюз репрезентували головний предсідник Йосип Лисогір і ред. А. Драган.

Як відомо уже з раніших повідомлень, редакційну підготову і редакційну перевірку книги як також друкарський склад книги та його коректу і оформлення сторінок вже закінчено, за винятком вступних сторінок та об'ємистого індексу. Передмову до другого тому, як і до першого, написав проф. Ернест Сіммонс. Книга має 13 розділів: Право, Церква, Наука, Освіта і Шкільництво, Бібліотеки, архіви і музеї, Книгодрукування і преса, Мистецтво, Музика і танок, Театр і кіно, Народне господарство, Народне здоров'я і спорт, Збройні сили та Українці в діяспорі. Разом книга має 1,432 сторінки друку, отже кругло 250 сторінок більше, ніж їх має перший том. У тексті є 727 ілюстрацій та 30 повносторінкових ілюстраційних таблиць, в тому вісім кольорових. До книги додано в окремій „кишені" шість повнокольорових мап України.

Університетське В-во предявило УНСоюзові кошторис друку цього тому на суму понад 100,000 долярів. Тираж видання встановлено на 6,000 примірників. Перший том надруковано в тиражі 5,000 примірників. З уваги на те, що тираж першого тому вже майже вичерпаний, В-во і УНС погодились, щоб тепер додрукувати 2,500 додаткових примірників цього тому. Точної дати формального випуску другого тому АЕУ не встановлено з уваги на те, що В-во в найближчих двох місяцях буде зайняте майже виключно друком університетських підручників, але цей другий том АЕУ появиться на книгарському ринку перед закінченням цього року, можливо в жовтні. Встановлено також ціну на книгу та систему її продажу, про що буде окреме повідомлення. Представники В-ва з вдоволенням ствердили, що перший том Англомовної Енциклопедії Українознавства мав найкращий відгомін в науковому світі, як одна з найбільш джерельних та вичерпних і об'єктивних наукових праць у своїй ділянці.

Дмитро Котко проводить капелею сліпих бандуристів у Львові

Видатний диригент хорів і музиколог та композитор Дмитро Котко створив у Львові особливу і як дотепер — унікальну музично - вокальну одиницю, Ансамбль сліпих бандуристів. На фотознімці в „Новому Шляху" з 13 червня ц. р. привезеній із України, видко понад 20 бандуристів, між ними їхнього диригента Д. Котка у вишиваній сорочці, як він грає на цимбалах. Капеля сліпих бандуристів Дмитра Котка здобула перші місця на конкурсах та фестивалях для сліпих мистців у Києві. Про долю диригента Д. Котка по війні довший час було не відомо. Світлину привезла із Львова акторка п-ні Клявдія Гош. Дмитро Котко знаний не лише як надзвичайно обдарований музичний організатор і диригент, а й своїми обрібками українських народних пісень для хорів.

В Австралії вийшла збірка Зої Когут „Культурні Арабески"

Мельборн. — В українському видавництві „Просвіта" в кінці 1969 р. вийшла в Австралії перша збірка поетки і сатирика Зої Когут під назвою „Культурні Арабески". Книжка, оформлена Едвардом Козаком та з його „Словом про автора", має 122 стор. і складається з таких розділів: „Вірші гумористичні й сатиричні" з 40 творами, „Вірші ліричні" з 11-ма творами та розділ „Проза", що займає в книжці приблизно половину тексту. З передмови не відомо, звідки походить авторка, ані інших про неї даних, але в одній із поезій вона згадує про річку Псьол на Полтавщині. В „Культурних Арабесках" поміщено декілька сатиричних поезій, прочитаних на одному з літературних вечорів у ЛМКлюбі в Ню Йорку відомою акторкою Іриною Залеською з Австралії.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВЛАДИКА ГАВРИЇЛ БУКАТКО В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Архиєпископ Гавриїл Букатко з Юґославії, після відвідин кількох українських центрів у Канаді, де він висловив велику подяку за допомогу потерпілим восени минулого року від землетрусу в районі Баня Луки, прибув 7-го червня до Чикаґо. Як повідомляла „Нова Зоря", в числі з 7-го червня, Владика Гавриїл має юрисдикцію в Юґославії не тільки над українцями, а й над латинниками. Архиєпископ Гавриїл Букатко мав виголосити в неділю 7-го червня проповідь під час відправи св. Літургії в церкві св. Николая в Чикаґо.

ЗУСТРІЧ ПЛАСТУНІВ ІЗ ГРОМАДЯНСТВОМ

Нюарк. — З ініціятиви Пластової Станиці тут відбулась 10-го червня в парахіяльній школі св. І. Хрестителя, зустріч Пластунів, представників Пластприяту і зацікавлених батьків, разом до 100 осіб, із Нюарку, Елизабету, Ню Бронсвіку й Пассейку, з головою Пластової Комісії Пластового Конґресу Другого, сеніором А. Фіґолем, який доповідав на тему „Чи і як довго можна втримати почуття етнічної окремішности українців за кордоном?" У дискусії виступали: пані Рак, Чайківська, Олесницька, Гнатейко і пп. Рак, Гамота та Мицьо,

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Третя партія

У недільному ілюстрованому додатку до „НЙ Таймсу" з 7 червня ц. р. появилася велика стаття одного з невдалих демократичних кандидатів на президента в 1968 році, сенатора Юджина МекКарті, під промовистим заголовком „Третя партія може бути реальною силою у 1972 році". На прикладі історії З'єднаних Стейтів автор доказує, що в Америці властиво ніколи не було ідеальної двопартійної системи, а бувало й таке, як у виборах 1796 року, коли виступало аж 13 кандидатів на президента. З новіших часів автор пригадує, що в 1964 році республіканський губернатор Нюйоркського стейту Нелсон Рокефеллер відмовився був підтримувати однопартійного кандидата на президента Беррі Ґолдвотера, а в останніх виборах демократичний губернатор Алабами Джордж Воллес відмовив послуху партійній верхівці і кандидував на президента, як „незалежний", здобувши 13.2% всіх голосів та 45 електорів. Проте сен. Ю. МекКарті наводить також аргументи за збереження двопартійної системи, між ними найголовніший арґумент: традицію й загальне переконання, що власне така система найкраще ґарантує правильне діяння американської демократії.

Вигра Джорджа Воллеса у правиборах в Алабамі, як кандидата демократичної партії, мабуть, запевняє йому становище губернатора і — нову кандидатуру на президента у 1972 році, як „незалежного". Але Воллес виступає як ультраправий кандидат, під антимуринськими, расовими гаслами. Зате сен. Юджин МекКарті має на увазі третю ліву, Ліберальну партію, вбачаючи, мабуть, підставу для неї у теперішньому бльоці ліберальних демократів і республіканців у Сенаті. Але логічні й спокійні міркування Юджина МекКарті не доведені до кінця. Він промовчав найповажніший практичний момент: які реальні шанси мав би президентський кандидат такої партії, що мав би проти себе трьох інших кандидатів і кому існування тієї партії найбільш помогло б та кому пошкодило?!

Коли ультраправий Джордж Воллес, шкодивши у 1968 р. обом партіям — Республіканській і Демократичній, все ж не перешкодив Ніксонові здобути 6 південних стейтів, то нова Ліберальна партія напевно розколола б і найбільше пошкодила б Демократичній, а не Республіканській партії. Коли навіть нюйоркський посадник Джан Ліндзі, який, програвши правибори з республіканського списка, кандидував і виграв, як кандидат існуючої в Ню Йорку Ліберальної партії, коли навіть Ліндзі не квапиться виступати з Республіканської партії, то можна грубо сумніватися, чи такі ліберальні республіканці, як сенатори Джордж Ґоделл, Джекоб Джевітс, Джан Шерман Купер, Кліффорд Кейз чи Чарлз Г. Персі захочуть зірвати з своєю давньою партією, якій завдячують дотеперішнє своє ім'я і кар'єру. Дуже сумнівно, чи вони захочуть піти під прапори нової партії з дуже ризиковним майбутнім і з філософією, яка насправді протилежна філософії партії Республіканської, завжди більше схильної до консерватизму, як лібералізму.

Не зважаючи на нинішній заколот у світі ідей і громадських відносин, американці в масі мають глибоке практичне почуття — „коммон сенс" — і вони в масі за „закон і правопорядок". Теперішня двопартійна система викристилізувалась впродовж XVIII і XIX ст.ст. з шести різних партій. Розчарування двопартійною системою та проповідування третьої партії завжди виринали в трудних періодах американської історії. Проте, зріст числа партій не був би ліком проти внутрішніх дисонансів, а — навпаки — сприяв би внутрішнім конфліктам та збентеженню виборців, що мали б до вибору більше як двох кандидатів. Постання третьої партії в Британії — соціялістичної Партії Праці — не загирило двопартійної системи, а тільки зліквідувало значення Ліберальної партії і завернуло до двопартійности. Вже існування 3-х кандидатур у президентських виборах у ЗСА в 1968 створювало розґардіяш, він був би куди більший, коли б виринув ще четвертий кандидат із Ліберальної партії. Мозаїка партій в европейських країнах є сумним прикладом для американців. Міркування про третю партію в Америці мають за головне джерело не потреби нації, а персональні амбіції, і тому вони не мають шансів на успіх.

М. Петрович

КИТАЙСЬКО-СОВЄТСЬКИЙ „ДІЯЛОГ"

У зв'язку з ленінськими святкуваннями та американською інтервенцією в Камбоджі знову поплили тиради взаємообвинувачень та лайок з китайського і з совєтського боку. При тому „арґументація" взаємообвинувачень має навдивовижу подібний характер. Так, наприклад, недавно китайська пропаґанда обвинувачувала совєтську „ревізіоністську кліку" у застосовуванні методів нацизму супроти інших народів. У довжелезній статті „Правди", що появилася 18 травня п. н. „Лжереволюціонери без маски" (до речі, досить „діялектична" назва, бо якщо вже лжереволюціонери, то очевидно без маски), той самий закид у нацизмі совєтська пропаґанда відбиває вбік китайців.

Та це не єдина подібність арґументації. „Правда" відмовляє китайським комуністам права репрезентувати трудові маси, уважає режим Мао військово - бюрократичною диктатурою, яка дає накази усім прошаркам китайського населення. Мао ж стверджує: „Совєтський Союз стоїть під диктатурою буржуазії, диктатурою великобуржуазії, диктатурою на лад німецького фашизму, диктатурою на лад Гітлера". Цю цитату з Мао наводить „Пекінґ Рев'ю" з 28 квітня у статті, присвяченій 100-літтю Леніна, під досить недвозначною назвою „Ленінізм чи соціялімперіялізм?". Для Пейпінґу совєтські можновладці є узурпаторами влади без будь - якої підтримки серед мас.

Щодо узурпації влади, то безумовно обидві сторони мають рацію, але слід об'єктивно ствердити — і про це свідчать очевидці, які перебували в Китаї, — що з того часу, як диктаторський режим Мао звільнився з-під опіки Москви і взяв національний курс, його впливи серед мас незрівнянно зросли, і він здобув собі широку популярність в Китаї. Цього самого не можна сказати про кремлівських можновладців, які дедалі більше тратять ґрунт під ногами і мають уже діло з наростаючою опозицією, що з дня на день зміцнюється. Коли ж ідеться про їхню популярність серед широких мас, то вони можуть розраховувати з усією певністю тільки на шовіністично - російські кола, які тремтять за цілість імперії і вдячні брежнєвському керівництву за його єдинонеділимську політику.

Мов відписані шкільні завдання виглядають взаємні совєтські й китайські обвинувачення в асиміляційній політиці супроти національних меншин. „Правда" пише: „Одним із свідчень антинародного характеру насаджуваного в Китаї режиму („Правда" уважає цей режим антикомуністичним) є насильна асиміляція національних меншостей, що приречені на повне насильне поглинення як національні етнічні групи"... В китайській пресі, зокрема в „Пекінґ Рев'ю", тема національного поневолення в СССР, русифікації, аґресивного імперіялізму СССР належить до буденщини і на всі лади повторюється. У згаданій вже статті „Пекінґ Рев'ю", пише, що в СССР порушено засади запланованої Леніним співдружности народів і совєтські ревізіоністи цілком перейняли традиції царів.

Очевидно, й тут порівняння все таки виходить на користь китайців хоч би вже тому, що вони мають всього 45 мільйонів національних меншин, тоді, як СССР многонаціональна держава і росіяни в ній творять уже менше, як 50 відсотків. Крім того, як дотепер, китайці у своїх намаганнях денаціоналізувати некитайські меншини не вживають таких ґеноцидних заходів, нікого масово не переселюють, не винищують фізично цілих народів.

Не зважаючи на те, що китайська пропаґанда взяла гострий курс на підкреслювання внутрішнього і зовнішнього великодержавного імперіялізму, що його переводить у життя совєтське керівництво, її арґументація навряд чи може знайти будь - який відгук серед поневолених Москвою народів. Справа бо в тому, що китайці створили собі схему, яка нікого, хто знає ленінську і сталінську добу, не може переконати. На цій схемі побудована згадана стаття „Ленінізм чи соціялімперіялізм?", і вона в загальних зарисах виглядає так: За Леніна було все в порядку, він вів правильний курс пролетарської революції. Після смерти Леніна його лінію боротьби з „клясовими ворогами" вірно продовжував Сталін, який перейняв ленінську спадщину і вів совєтський народ шляхом соціялізму. Після смерти Сталіна і неслушного знеславлення його на XX партійному з'їзді КПСС до влади прийшла „буржуазія" з Хрущовим на чолі. Це був контрреволюційний пуч, скерований проти диктатури пролетаріяту, проти соціялізму.

Всі ці міркування, з точки зору китайської протисовєтської тактики, може й мають свою логічну підставу: все, що робили мертві сьогодні Ленін і Сталін, було правильне, все, що діється за живих Хрущова та Брежнєва, коли відкрито, в гострих формах розгорнувся китайсько - совєтський конфлікт, — шкодить соціялістичному будівництву в СССР і навіть стоїть у гострій колізії з соціялізмом.

Проте, тактична помилка китайців, якщо вони хочуть мати якісь впливи на неросійські народи в СССР і в сателітних країнах, лежить у тому, що ввесь наростаючий опозиційний рух, увесь конфлікт з совєтським керівництвом як в СССР, так і в сателітних країнах (а також і в західніх комуністичних партіях), виріс на базі продовження сталінізму сучасним совєтським керівництвом. Опозиція в СССР і поза ним хоче докорінної ліквідації всього, що пов'язане зі сталінською системою. Китайці боронять сталінізм як досконалий взірець соціялізму. Отже, цілком протилежні позиції, які одна одну заперечують.

У зв'язку з цим не має вже великого значення китайська інтерпретація совєтського імперіялізму у післясталінському періоді, становища поневолених націй, пропаґування соціялізму на словах, імперіялізму на ділі, гострий засуд доктрини Брежнєва. Це, можна сказати, муштарда по обіді. Кожна політично поінформована людина знає, що коріння всіх тих явищ, які спостерігає китайська пропаґанда в СССР, глибоко лежить у ленінсько - сталінських первопочинах, що сучасний режим є, хоч не в такій суворій формі, але все таки продовженням сталінізму. Можливо, знають це також китайці. Проте, доки вони будуватимуть свою антисовєтську концепцію на таких протилежних до інтересів поневолених Москвою народів тезах, доти їх діялог з Москвою не цікавитиме опозиційних сил в СССР і взагалі не здобуде популярности для Китаю.

СТИХІЙНІ НЕЩАСТЯ

Природа немов змовилась, і в час так званого „Ленінського року", проголошеного ЦК КПСС у Москві, не минає місяця, щоб не сталось на території СССР і країн-сателітів якогось стихійного нещастя.

1970-ий рік розпочався в СССР з того, що весняними водами були затоплені на велетенській площі посіви і присадибні ділянки колгоспників, порозмивані шляхи від Карпат до Волгограду, а в Сибіру були від повені жертви в людях. Великим розливам рік сприяло те, що минулої зими на території СССР випало значно більше снігу, ніж звичайно.

На початку травня в частині совєтської Азії, в Даґестанській Автономній ССР, стався землетрус, внаслідок якого загинули сотні людей і тисячі домашніх тварин, були розвалені сотні будинків, перервані залізничні шляхи та греблі, що в свою чергу викликало затоплення окремих районів. ЦК КПСС і Рада Міністрів СССР 20 травня опублікували заяву п. з. „Трудящим Буйнаківського, Гумбетовського, Казбетовського, Кизил - юртівського районів Даґестанської АССР". У цій заяві висловлено „глибоке співчуття населенню з приводу землетрусу, який викликав людські жертви та зруйнування низки населених пунктів. Особливо висловлюємо співчуття родинам і родичам загинулих"... Даґестанська АССР входить до складу Російської СФСР, і звідти подають деяку допомогу десяткам тисяч потерпілим.

В середині травня в Україні, найбільше на заході, пройшли кількаденні зливи, внаслідок яких вода в Дніпрі піднялась вище 5 метрів понад нормальний рівень, а Дністер і інші річки на заході України обернулись у руйнуючі все на своєму шляху водяні „брандсбойти". Води в Дністрі, Сереті, Пруті, Тисі піднялись до висоти 5 метрів. За совєтськими повідомленнями, загинуло 13 осіб, а про кількість загинулих домашніх тварин, домашньої птиці, лісового звіря преса не інформує. В найбільш потерпілих районах, повідомляли московські „Известия" з 22 травня, довелось евакуювати 16 000 осіб до місцевостей, розташованих на вищому рівні. Будинки, фабрики, хати, городи, посіви — все це опинилось під водою, і в багатьох випадках зруйноване. „Завдано шкоди народному господарству Т е рнопільської, Житомирської, Львівської, Чернівецької, К а рпатської, Хмельницької, Івано - Франківської і деяких інших областей", — сказано в „Известиях". Вода зруйнувала понад 8 000 будинків, 160 підприємств, „зруйновані мости, окремі дільниці залізниць, шосейні шляхи, залиті значні площі посівів, лугів і пасовиськ". Потерпілим колгоспам видають зерно на пересіви. Це вже вдруге більшість із них пересівають, бо перші пересіви проведено після весняної повені. Для українського населення, особливо селян у тих районах — це справжня катастрофа.

Швидке танення решток снігу в горах та великі дощі спричинили в сателітній Румунії те, що „водою затопило численні пункти, завдано великої матеріяльної шкоди промисловим підприємства, сільським кооперативам, є людські жертви", — говориться в повідомленні з Румунії, надрукованому в „Радянській Україні" з 24 травня. СССР, відносячись із резервою до не надто покірного румунського уряду, послав потерпілим сотням тисяч людей від повені лише „медикаменти, медичне устаткування і деякі інші товари".

В Угорщині 23-25 травня „вода попробивала захисні дамби і затопила велику територію. Тільки між річками Тисою і Самошем довелося з допомогою війська поспішно евакуювати 40 000 людей. В їх рятуванні брали участь і совєтські танки-амфібії". На середній і нижній ділянках Тиси працюють десятки тисяч людей, аміцнюють загати, очікуючи нещастя, що насувається з півночі — розбурхану водяну стихію.

Кілька підземних поштовхів зареєстровано останнім тижнем у районі Кавказьких гір. Ці гори поволі, але постійно підіймаються вище й вище, внаслідок вулканічних процесів в глибині земної кори, при одночасному западанні в районі Озівського моря. Найновіше лихо — в Киргизії: у висліді землетрусу, що стався там на початку травня, залишились без даху над головою 20.000 людей...

Так до нещасть, що їх завдає населенню совєтського „раю" режим, додає лиха ще й сама природа. Мало який рік поза червоними дротами був такий важкий, як ось цей „ленінський".

Леонід Полтава

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ:

ПРО ОТЦЯ ГРИГОРІЯ ГРУШКУ

Пишу цих кілька слів на спогад про пароха з села Пеняки, о. Григорія Грушку. Я прочитала в „Свободі" з 23 травня, що в Клівленді, в Українському Городі, відкрито пам'ятник цьому великому піонерові, і що заступниця головного предсідника Марія Душник від УН-Союзу представила там Марту Турчин, членкиню 278 Відділу з Вілкінс Беррі, яку о. Грушка вчив співати і навчив також „Ще не вмерла". Дуже радію, що саме вона мала честь відкрити той пам'ятник, моя краянка з Пеняк.

Я є дружиною Василя Пітика, члена 63 Відділу УНС з Лічбурґу, Па. Моє прізвище по батькові Євгенія Кондратюк, з Пеняк, де прожила дитячі літа. Пригадую, як о. Грушка прибув до Пеняк на парафію. Він мав господиню на прізвище Гродзіцьку, котра мала трьох дочок: Филипу, сліпеньку Марію і Галину, з котрою я часто бавилась. Тоді о. Грушка знайомився з молодими парохіянами і часто вечорами навідувався до мого батька Івана Кондратюка, який був аґентом „Дністра", асекурував будинки. Отець Грушка приносив батькові українські і американські часописи, також українську „Свободу", яку ми нині читаємо. Казав, що йому присилають їх із Америки, розповідав, як наші люди в Америці живуть.

Отець Грушка був дуже доброю людиною, дбав про наш нарід, помагав людям у біді. У тих часах наші прості люди не мали провідників. Отець Грушка був моїм першим катехитом і вперше я у нього сповідалась. Він любив малих дітей, учив у школі і в церкві.

Село Пеняки, Брідського повіту, жило небагато. Був у селі палац графа Дідушицького, поляка, обгороджений муром, з двома брамами. Цей палац пізніше перебрав зять Дідушицького Іван Цінський, якого люди титулували „ясний пан". Він заснував у нашому селі „Кулко рольніче", і так зробив жидам конкуренцію, які до того часу мали всі крамниці в своїх руках. Отець Грушка любив проходжуватись попід муром того палацу, бо й приходство було недалеко. Раз я зустріла його і сказала „Слава Ісусу Христу" й поцілувала в руку. Тоді о. Грушка подарував мені три австрійські крайцари і сказав: „Іди, купи собі цукорків". Під тим муром ми, діти, сідали на слупаки - колоди, що їх там хтось покладав, і о. Грушка брав мене на коліна.

Хоч я вже 42 роки живу в Америці, а все тужу за своїм родинним селом Пеняками. В 1910 році мій батько купив у Золочеві парцелю і ми туди переїхали жити, хоч часом навідувались до Пеняк, до отця Грушки. Він тоді вже був спаралізований, прикований хворобою до ліжка. Так і відійшов з цього світу в 1913 році.

Євгенія Пітик
Лічбурґ, Па.

З НАШИХ БУДНІВ

МИЛЯНІ БАНЬКИ

До письменниці, яка щасливо пережила казахстанську каторгу, а потім опинилася у вільному світі, під час одного з її авторських вечорів підійшла несміливо пластунка, студентка коледжу і сказала:

— Пані Уляно, ваша книжка про Казахстан зробила на мене таке глибоке враження, що, несподівано для мене самої, я стала авторкою оповідання для дітей із життя наших засланців у Казахстані... Звичайно, до великої літератури йому далеко, але для пластового журнальчика, хто-зна, може й підійде. Я дуже вас прошу — прочитайте його і поробіть ваші завваги. Там напевно будуть якісь неточності, а то й нісенітниці чи кострубатості мовостилю.

— Для мене, — розповідала потім письменниця, — це був, як тут кажуть, сюрпрайс, несподіванка, що представниця молодого покоління, на котре так усі нарікають, не тільки прочитала мою книжку, але й під впливом цієї лектури сама ступила на літературну стежку і пише по-українськи! Я з немалим зацікавленням, а то й хвилюванням прочитала оповіданнячко молодої подруги, написане скромно, безпретенсійно, але справді талановито. Авторка в живих кольорах змальовує сценку з життя дітей в якомусь ближче неокресленому таборі українських засланців-каторжан. Діти, позбавлені в умовинах нелюдського, таборового режиму всяких цяцьок та іграшок, — придумали собі забаву: десь вони роздобули шматочок мила і пускають з нього в повітря — баньки... А ці баньки виходять у них такі чудові, веселково-райдужні, що діти в захопленні плещуть в рученята і гукають: „Ох, вони такі гарні, як Україна!"

Письменниця зробила в оповіданні незначну коректуру і переслала молодій авторці з щирими ґратуляціями й заохотою — далі пробувати пера. „Не гаючись і не вагаючись, висилайте негайно до друку ваш твір, — писала їй. — Він заслуговує на поміщення не тільки в пластовій, але й в кожній іншій українській газеті, навіть в літературному журналі!"

— Все те, що я писала їй, було згідне з правдою, за винятком одної побутової подробиці, котру я свідомо промовчала, — розповідала письменниця в колі приятелів з письменницької бранжі. — Я просто не мала серця написати цій дівчині, що за всі роки мого перебування на засланні я не бачила в таборі шматочка мила! Мило — це був такий надзвичайний люксус, такий скарб, що навіть якби якимось чудом попався комусь його кусочок, тоді напевно жадна мама не дозволила б дітям робити собі з нього забавку, пускати в повітря на миляні баньки...

Ікер

М. Л-ий

ІЗРАЇЛЬ І АРАБСЬКИЙ СВІТ

Ізраїль — це така маленька країна (7,993 кв. миль), що в найвужчому місці її можна переїхати звичайним автом за 10 хвилин, а у найширшому місці, себто від Середземного моря до Мертвого, за годину. В цій країні побачите кочових пастухів, що живуть у шатрах, як за часів Авраама, і атомовий реактор у Явгаґ, осідку старовинної талмудської школи. Хоч Ізраїль знаний із приповідки, як країна молоком і медом текуча, половина його це пустеля, а решта — скелясті гірські схили.

Чого ж завойовники від часів Навуходоносора хотіли завоювати цю країну? Тому, що Палестина, тепер її частина Ізраїль, творить ніби суходільний коридор між Сходом і Заходом. Хто хоче дістатися до Азії або Аравії суходолом може проїхати цю дорогу надбережним шляхом.

Як же ж це сталося, що після 3.000 років розсіяння жиди здобули знову свою батьківщину, Ізраїль? Сталося це між іншим тому, що й у найгірших хвилинах вони не виреклися своєї віри, і тим самим зберегли свою національність. Одначе й тому, що жидівський народ працьовитий, ощадний і чи не найбагатший у всьому світі. Жиди ніколи не переставали вірити, що прийде Месія, а жидівські матері заколисували своїх немовлят пісенькою „Як прийде Месія, будемо їсти дактилі й родзинки".

Колишній посол (опозиційний) Урі Авнер у книжці „Ізраїль без сіоністів" пише, що жиди завдячують створення Ізраїлю тій обставині, що англійці дуже прив'язані до Біблії. До цієї завваги треба ще додати, що англійські королі виводять свій рід по прямій лінії від Авраама. Тому, коли королеві Єлисаветі народився син Карло, обрізання виконав не лікар, а головний рабін Лондону.

У часах, коли Палестина належала до Туреччини, жидам було тяжко купити там землю. Треба було помагати собі хабарництвом. У самих початках жиди, яким пощастило дістатися до Палестини, працювали на полі. А що на управі ріллі вони не розумілися, то наймали арабів, щоб учили їх орати. Шейхи воліли продавати їм невільників. В 1870 році жиди вже мали свою власну хліборобську школу.

Багато бідних жидів внеміґрували до Палестини завдяки Ротшільдові*). В його бюрі в Парижі був спеціяльний секретар для цих справ. Поселенці перестали працювати на ріллі, побачивши, що їм далеко легше та практичніше, коли для них працюють арабські селяни. Араби воліли працювати в жидів, ніж вічно гарувати для „ефенді". Цілі арабські родини переходили на жидівське господарство, при чому чоловіки й діти працювали в полі, а жінки в кухні. До війни араби й жиди жили в згоді, працювали разом як каменярі, кравці і т. д.

Тепер жидів в Ізраїлі є 2.500.000. Життєві умовини в тій країні на дуже високому рівні. Нові емігранти дістають безплатне мешкання й харчі, поки не мають праці, але за той час мусять вивчити якийсь фах. Мешканеві проєкти здійснює держава так, щоб поставали нові міста.

Жиди мають також жидівську „автономну республіку" в СССР, а саме Біробіджан із 162,856 населення (в 1959 р). Хоч цю „республіку" створено ще в 1934-му році, жидів там дуже мало. Багато більше є там українців і москалів. Врожайна частина країни — це н и з о в и н а вздовж ріки Амура. В Біробіджані поля з а с і в а ю т ь пшеницею, житом, вівсом, сосою, соняшником, Садять картоплю й городину. Багатий рибальський промисл. Плекають вівці, рогату худобу, безроги. Розвивають деревний промисл. Біробіджанським мармуром виложена московська підземка. 75% населення живе в Біробіджані (назва столиці) і в місті Облучє.

* *

Нові арабські держави, що постали після війни, були заслабі, щоб відігравати якунебудь ролю у політичному світі. Аж до 1960-го року вони животіли головно завдяки позичкам і допомозі, яку діставали безпосередньо або за посередництвом Об'єднаних Націй чи через Світовий Банк. Приладдя, транспорт, мануфактура надходили з чужих підприємств. Не мали фахівців. Аравія й досі не має мінеральних природніх багатств, тяжкої індустрії, а навіть кораблів. Купецькому розвиткові завжди стояла на перешкоді заборона брати проценти. Щойно відкриття нафти вчинило велику зміну в житті арабів: дало змогу заснувати арабський промисл, а також допомогло висунути арабські держави на вищий щабель у політичному світі.

Нафту в Іраку відкрито щойно в 1908-му році, в Аравії (в Баграмі) в 1932-му, а в Савді Аравії й Кувайті в 1938-му. Европа — головний покупець арабської нафти.

Чи біблійний Офір був в Аравії — це питання, але чимало старовинних копалень є доказом, що колись пробували добувати тут золото та срібло. За час від 1934 до 1954-го року з одної лише старовинної копальні Маґд ад Драґаб видобули золота на 10 мільйонів долярів.

Арабська література бере початок із поезії та приповідок V-VII століть. Поеми, що їх приписують бардам, збереглися до наших часів. На Заході, в Еспанії, процвітала арабська література в 1070-1095 роках. В XIV і XV століттях мали араби свої енциклопедії. Арабська література занепала під час турецької окупації.

В XIX столітті завдяки зв'язкам з Европою арабська література віджила головно в Сирії й Єгипті. Перекладали передусім французькі наукові твори, повісті, драми. Це причинилося до розвитку арабського театру. В останньому десятилітті XIX століття почала появлятися щоденна преса.

Араби спершу вживали до писання перґамену та папірусу. Пізніше стали спроваджувати до Іраку папір із Китаю, а незабаром і самі стали фабрикувати папір із волокон. Вже в 704-му році постала в Багдаді перша папірня. В IX стол. в столиці Іраку було вже понад сто книгарень. Багато з тих книгарень це були лише будки при мошеях, але деякі були доволі великі. Книгарі часом були також каліграфами, переплетниками, а то й письменниками.

Медицина в старовинній Аравії стояла вже на високому рівні. В університетському музеї Единбурґу, в Англії, є арабський образ із 1307-го року, на якому зображено, як хірург розтинає груди хворого чоловіка.

Мусульмани почали займати Еспанію в середньовіччі (710 р.), коли губернатор Північної Африки Муса вислав до тієї країни свого визволеного берберійського невільника Таріка ібн Заїде. Із 700 добірних вояків він причалив до Ґібралтару, переміг 25-тисячну армію короля Родеріка і зайняв Толедо й Севілу. Кордовою, майбутню столицю мусульман, зайняв він завдяки зраді пастуха, який вказав вилім у міському мурі.

В 712-му році вибрався до Еспанії сам губернатор Північної Африки і зайняв решту Еспанії. Мусу відкликав каліф Дамаску Аль Валід за непослух. Він прибув до Дамаску із 400 візиґотськими князями в коронах, перепоясаних золотими поясами. Тут уперше в історії европейські князі складали пок-

*) Предок родини Ротшільдів хлопчиною увихався поміж купцями й полагоджував їм дрібні грошові орудки. Коли доробився, відкрив своє бюро, над дверима якого прибив червоний шильд. З того з часом п р и й н я лося прізвище „Ротшільд."

(Закінчення на стор. [illegible])

Ще до Хіротонії Владики Марка

Як знаємо з повідомлення у „Свободі", з 2-го червня, 31-го травня в Бавнд Бруку відбулася висвята в сан Єпископа о. Архимандрита Марка, у духовному стані о. протопресвітера Івана Гундяка, довголітнього пароха церкви св. Димитрія в Картереті, парохом і настоятелем якої новисвячений Владика залишається й надалі. Його сотрудником є — о. прот. П. Мелех. 30-го травня, день перед хіротонією в Картереті в церкві св. Димитрія відбулось наречення о. Архимандрита в сан єпископа під час Архиєрейської Вечірні, яку відправляли Його Блаженство Владика Митрополит Іоан і Владика Архиєп. Мстислав у співслуженні численного духовенства. Після наречення о. Архимандрит Марко виголосив знаменне слово, (надруковане на 2-ій сторінці в „Свободі з 2-го червня). Я хотів би ще згадати про бенкет в Картереті, що відбувся заходом парохіян, щоб вшанувати довголітнього свойого улюбленого пароха, а нині Владику Марка. Треба згадати, що по хіротонії, Владики вступили на короткий час до доньки Владики Марка, де відпочили і потім прибули до Картерету. Присутні в числі коло 400 осіб, привітали при вході Владику Марка: „Іспола еті Деспота"! В цій нотатці пишу про промову Владики Архиєп. Мстислава, який говорив на тему кризи християнства, що запізно взялося за справу посднання. Владика Мстислав накреслив диявольський плян Москви, яка ще так донедавно паплюжила Рим і Католицьку Церкву, а тут нагло представники тієї московської церкви, що на службі московської комуни, з'явилися на II Ватиканському Соборі, а тепер влізли вже до Риму, влізли і в Раду Церков, а останньо затіяли плян — влізти із своєю „автокефалією" до Америки, але ні одна Православна Церква не дала себе зловити на цю комуністичну вудку. Слово Владики зробило на присутніх велике враження.

Треба б ще згадати і про слово голови УНС п. Йосифа Лисогора, який підкреслив співпрацю Української Православної Церкви із УНС. і її великий вклад в розбудову УНС. Голова УНС Й. Лисогір порушив справу нашої молоді, яку треба розв'язати на добро нашого народу.

Складаючи дар „любови" оо. митрати від своїх деканатів, а то о. протопресвітер А. Селепина з Ірвінгтону, о. митрат Степан Біляк від Филядельфійського деканату і Консисторії, як заступник її голови, о. митрат Т. Форостій з Кліфтону та о. митрат Бек від Піттсбурзького деканату бажали Владиці Маркові кріпкого здоров'я для виконування його пастирських обов'язків на добро рідної Церкви й Народу. Зворушений Владика дякував всім від серця і сказав словами за Симоненком: „В Твоєму імені вмираю і живу".

Цей бенкет можемо назвати церковно - національним тріюмфом Української Православної Церкви. Він залишиться незабутнім на довгі літа.

Новому Владиці бажаємо на його відповідальному пості багато світлих днів, щоб у кріпкому здоров'ї міг працювати для рідної Церкви й Народу й кличемо із глибини серця: На многі й благії літа, Дорогий Владико!

Петро Ямняк

75-ліття громадської діяльности Ніни Онацької в Арґентині

Буенос Айрес. — Сповнилось 75 років з дня народження відомої громадсько-культурної діячки в Україні, Італії та в Арґентині, п-ні Ніни Онацької, дружини видатного громадського діяча, автора й редактора „Української Малої Енциклопедії" і журналіста проф. Євгена Онацького. Ювілятка народилася у 1895 р. на Київщині, закінчила Вищі Жіночі Курси в Києві, в 1915 р. вийшла заміж за Євгена Онацького і виїхала з ним пізніше, вже в 1919-му році на доручення Уряду УНР, до Італії, де муж був керівником Української Дипломатичної Місії. Під її проводом у Римі працював у ті часи Український Жіночий Гурток. Від 1947 р. родина Онацьких живе в Арґентині, де пані Ніна Онацька активно працювала в Жіночій Секції при Т-ві „Відродження", була головою Союзу Українок Арґентини з 1966 р. її обрано почесною головою СУАрґентини. Першою в тій країні пані Ніна Онацька заснувала Дитячу світличку, з її ініціятиви Союз Українок Арґентини вступив у члени Асоціяції для Протекторату над біженцями та ін. Все своє життя пані Ніна Онацька активно допомагає мужеві, проф. Є. Онацькому, в його складній і багатогранній діяльності. Цього року припало фактично два ювілеї цієї неструдженої працівниці: 75-ліття з дня народження та 50-ліття громадської праці.

Великий збірник „Ми і наші діти" лежить на складі ОПЛДМ

Торонто. — Напередодні 25-ліття від часу заснування, Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ ім. Л. Глібова, випустило минулого року фундаментальну працю — Збірник під наг. „Ми і наші Діти", на 624 стор., з багатьма ілюстраціями, накладом в 1.000 прим. У книзі є важливі статті про літературу для дітей, про малярство дітей і для дітей, перегляд праці Об'єднання, біографічні дані про письменників і поетів для дітей і молоді, про проблеми виховної праці з дітьми з допомогою рідної літератури та ін. Тижневик „Новий Шлях" з 13-го червня повідомив, у статті М. С. Г. „Українські народні казки — російські казки?", що „збірник „Ми і наші Діти" лежить спокійно в магазині і ні одне наше жіноче товариство не замовило ні одного примірника — ні для себе, ні для кольпортажі між жіноцтвом" — матерями українських дітей поза Україною. В американському виданні „Чілдрен Букшел" українські народні казки названо „давніми російськими казками".

Д-р Т. Леонтій в Рочестері, Н. Й.

24-го травня ц.р. відбулася в м. Рочестері доповідь керівника ресорту внутрішніх справ і члена Виконного Органу УНР, д-ра Т. Леонтія.

Доповідач передав присутнім привіт від Президента і Голови В.О., а потім приступив до інформації про діяльність Українського Уряду в екзилі. Нав'язуючи до теми доповіді „Основні засади української політики у світлі сучасної дійсности", д-р Леонтій повідомив, що УНРада вислала 90 меморандумів до чужоземних посольств при ООН з роз'ясненням теперішнього становища України.

УНРада тримає постійний зв'язок з різними українськими організаціями. Вона передбачає встановити виборну системо, базовану на континґенті платників Національного Датку.

Величезне значення має вже сам факт, що існує осередок, який репрезентує прагнення українського народу до своєї суверенности.

Західня політика по відношенню до Сходу базується на коекзистенції. Але чи Москва справді піде на відпруження? Навряд. Бо незмінним лишається намагання СССР накинути свою волю цілому світові. Західня Німеччина, наприклад, висловлює побоювання, що совєтський уряд у Москві плянує всю Німеччину об'єднати під московським протекторатом.

Захід нічим не допоміг Мадярщині й Чехословаччині, коли вони хотіли йти своїм власним незалежним від Москви, шляхом.

Чи сприяють демократизації СССР так звані контакти? Щось не видно.

Західні держави переговорюють з СССР, як рівні партнери, але хто зверне увагу на становище України, хто може від її імени переговорювати з окупантом?

Виконний Орган УНРади приходить до висновку, що совєтське господарство переживає кризу. Тому побільшується натиск на колоніяльні республіки, зокрема на Україну. Там досі не припиняються переслідування, навіть за вимогу додержання сов. конституції. Хоч народний спротив триває, але режим ніколи не допустить демократизації, бо це означало б загибель.

Дехто покладає надії на еволюційний шлях. Але ж СССР — це примусове об'єднання навколо російського ядра. Всі, так звані „рівноправні" совєтські республіки обмежені в своїх правах, як у внутрішньому, так і в зовнішньому розумінні, еволюція тут не допоможе.

Та прагнення відновити свою державу існує серед українського народу. Ми повинні за межами України створити духову Українську державу, протиставити окупантським діям вільну науку, вільне мистецтво, вільну Церкву. Ми мусимо бути готовими до прийдешніх подій, до всенародного спротиву, який раніш, чи пізніш, а все ж таки спалахне. Д-р Леонтій закликав підтримати працю УНР аж до здійснення наших прагнень, себто до виборення незалежної Української держави.

Після доповіді був ряд запитань, наприклад, чи слід підтримувати контакти з Україною? Як УНРада дивиться на боротьбу Ізраїля, чи варто було поздоровляти його з перемогою в шестиденній війні? Чи існує можливість об'єднання в УНРаді всіх політичних українських угруповань? Що викликало кризу в Державному центрі? Як вибираються представники УНРади?

Відповіді, за порядком, були такі: Контакти можна підтримувати зі своїми близькими, а не з висланниками сов. уряду, бо це нічого не дасть. Ізраїль бореться за свою незалежність, і тому ми його підтримуємо. А ставити на арабську карту, значить — підтримувати совєтський уряд. В Український Державний Центр входять 7 політичних угрупувань, а 2 не входять, але двері відкрито й для них. Кризу старалися зробити ті, яким не по дорозі з Державним Центром. Представництво в Державному Центрі побудовано на заступництві українських організацій.

Після доповіді відбулась товариська перекуска, під час якої виступав гість з Канади, відомий автор книг про сучасне становище в Україні, професор І. В. Коляска. Зібрано на потреби Державного Центру 250 долярів.

Ось список жертводавців: По 40 дол. — д-р Дмитрів Григорій;

по $ 25 — Білок Микола, Федоренко Федір, Стеценко Петро, Калиновський Анатоль, Тригула Григорій, Шабельник Микола;

по $20 — Шиш Христина, Дудка Микола;

по $10 — Івасин Василь;

по $5 — Іващенко Павло, Шепель Віктор.

Гроші будуть переслані Державному Центрові УНР.

М. Білок
голова Т-ва

Загальні Збори ОбВУА в Рочестері, Н. Й.

Загальні Збори ОбВУА в Рочестері відбулися 18-го квітня ц. р. в домівці „Самопоміч" о год. 3-ій по полудні при участі 15 дійсних членів та делеґатів Бр. І-ої Української Дивізії і УПА. Голова ОбВУА д-р Лев Рубінґер відкрив збори привітанням учасників та проханням вшанувати пам'ять померлого члена ОбВУА — Романа Коцика повстанням з місць та однохвилинним мовчанням.

На голову зборів вибрано д-ра Л. Рубінґера, а на секретаря Теодора Бабюка.

Голова зборів оголосив порядок нарад, який присутні прийняли одноголосно.

Л. Рубінґер склав звіт з діяльности Управи, Т. Бабюк звіт секретаріяту, а фін. реф. Петро Яріш звіт каси. Після дискусії над звітами та звіту Контрольної Комісії на її внесок уділено Управі абсолюторію.

До складу нової Управи ОбВУА вибрані: д-ра Лев Рубінґер — голова, Роман Пристай — містоголова, Михайло Бабій — секретар, Петро Яріш — фін. реф., Дмитро Максимів, Теодор Бабюк — члени Управи, Володимир Кальцьо, Данило Квасниця — члени Контрольної Комісії. Петро Зубрицький, д-р Дмитро Капітан — Товариський Суд, прапороносець Відділу — Дмитро Максимів. На делеґата до УККА обраний д-р Лев Зубінґер. Намічено плян праці на наступний рік.

Після вичерпання денного порядку предсідник збори закрив.

М.Б.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

МАРІЯ ЦІСИК

(Фортепіяновий реситаль)

Марію Цісик я чув уперше яких 6-7 років тому, коли професор Високої Музичної Школи Джуліярд у Ню Йорку, Мечислав Мюнц, мій приятель і кол. товариш музичних студій, запросив мене на концерт декількох талановитих студентів своєї кляси в Джуліярд, між якими була й грала Марія Цісик. Від того часу я її не чув, тому з цікавістю поїхав на її реситаль в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку 9 травня ц.р. З приємністю я ствердив величезний поступ, який Марія Цісик зробила за ці роки, як з музичного, так і піяністичного боку.

Вона на тепер вже повновартісна піяністка, яка має право вимагати, щоб до її виступів і виконань ставитися поважно і вповні по-професійному.

Марія Цісик, до речі, чарівна, прегарна, молода жінка, яка, не дивлячися на всю її молодість, на сцені виглядає ще молодшою, — піяністка не великого, драматично-монументального, віртуозівського типу, але наскрізь романтично-ліричного. (Це, до речі, характеристична риса більшости жінок-піяністок, колись притаманна навіть найбільшій українській жінці-піяністці Любиці Колессі.) Тому покищо їй більше відповідають твори дрібнішого, мініятюрного, співучого характеру, які вимагають легкої пальцевої техніки (як, у програмі, Ліста Au bord d'une source), звукової кольористики (як у двох поемах Скрябіна), чи верви, дотепу і ритмічних тонкостей, як у Равеля Valses Nobles et Sentimentales.

Виконання Марією Цісик власне цього останнього твору заслуговує на найбільшу похвалу. Вона грала його знаменито, без сумніву власне тому, що цей твір, дарма що й довгий і зложений з декількох окремих частин-вальсів, все таки не такого циклічного типу, як цього ж композитора Tombeau de Couperin, Olivoirs, чи, головно, Gaspard de la Nuit. І ці твори зложені з окремих й окремо названих частин, але є в них внутрішній, ідейний зв'язок, який робить їх одноцільними, великого маштабу, — риси, яких нема в згаданих вальсах.

Особливо другий з цих вальсів, з його меляхолійною мелодикою, Марія Цісик грала тепло і з шляхетною експресією. Рекапітуляцію цієї самої теми в останньому вальсі вона передала з правильною інтуїцією — свідомо, чи несвідомо? — іншою барвою звука, що й причинилося до загального прегарного виконання твору.

Що в такої молодої жінки, як Марія Цісик, та в такої молодої піяністки ще не вистачає відповідної драматичної емоції, потрібної, наприклад, для стретти Балади Шопена, чи романтичного патосу, необхідного для пізнього Брамса (Інтермецца з оп. 117 і 118) — це цілком зрозуміло і вповні вибачальне. Важнішим є факт, що Марія Цісик — талантовита, амбітна й працьовита і шлях перед нею, як піяністкою — відкритий.

Що їй конче потрібне — це виступати, виступати й ще раз виступати! І то якнайчастіше виступати перед чужою публікою, критичною і професійно-наставленою, а не тільки перед власною, українською, наперед захопленою й адоруючою! Нема більшої небезпеки для молодого артиста, як власне ця безкритична адорація слухачів-ігнорантів і аматорів, яка не запримічує в артиста ані пам'ятевих ляпсусів, ані технічної недосконалости, ані стилістичних і інтерпретаторських промахів, але все, без вийнятку, приймає за добру монету й усе розхвалює під небеса! Та треба сподіватися, що Марія Цісик уникне цієї небезпеки тому, що вона музикальна, талановита, поважна й музично інтеліґентна.

Коли я слухав реситаль, мимоволі прийшли мені на думку деякі рефлексії. У першу чергу — на тему існуючого в нас міту, чи легенди, про т. зв. музикальність нашої нації. Скільки осіб приходить на чисто-музичні концерти, які не мають патріотичного, чи харитативного ярличка? Скільки — з численних у Ню Йорку й околиці українських вчительок фортепіяну та їх учнів було на концерті Марії Цісик? Один відсоток? Пів-відсотка?

Дальше: серед безлічі незрозумілих явищ в житті нашої еміґрації тут, та в її культурній ділянці зокрема, вражає факт, що на концерти з нагоди наших державних, патріотичних, громадських і т.п. свят (чомусь від недавна принявся в нас нонсенс усі такі концерти називати „великими") майже не запрошується до участи в програмі — інструменталістів, у першу чергу піяністів. Чому? Є в нас низка талановитих молодих піяністок, градуанток Джуліярд, — ця сама Марія Цісик, Марта Чапельська, Марта Цибик, Віра Симко, у Філядельфії дві дуже талановиті студентки Curtis Інституту — Лідія Артимів і Клавдія Гоца — чому їх прізвищ не бачимо в програмах наших „великих" концертів?! Чи Свято Державности, Листопадове, Шевченківське чи ін. треба завжди вшановувати тільки виступами хорів і співаків-солістів? Чому?

Моє питання реторичне тому, що знаю відповідь на нього: мовляв, публіка воліє слухати співака, як піяніста, або — пересічний слухач більше відчуває й розуміє спів, як гру на фортепіяні чи скрипці. Я хто має цю нашу публіку виховувати, щоб з часом міняти її смак, розуміння і відношення до музики? Обов'язок такої виховної праці повинні власне в першу чергу мати Комітети, які влаштовують ці „великі" концерти. Очевидно, голови й члени цих Комітетів мусять спершу змінити своє власне відношення до питання фортепіянової та взагалі інструментальної музики, і не вважати її страшилищем. Інакше і надалі будемо відставати від загального, світового музичного поступу, на яких, бодай, сто років — як це є в нас сьогодні.

Антін Рудницький

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ ЗАПРОШУЮТЬ НА ЗАБАВУ

Пассейк, Н. Дж. — Українська Студентська Громада в Пассейку-Ньюарку запрошує молодь і все громадянство на студентську забаву, що відбудеться в суботу 13 червня, о год. 8 вечора, в залі Української Централі при 240 Гоуп авеню. До танцю приграватиме українська оркестра Дмитра Мерени.

Загальні збори Гуртка Приятелів Української Книжки в Ньюарку-Ірвінґтоні

Загальні Збори Гуртка Приятелів Української Книжки в Ньюарку - Ірвінґтоні відбулися 14 березня під проводом п. Теодора Ґелемея — як предсідника і п. Евгена Стебновського — як секретаря.

Як видко зі звіту Управи, діяльність Гуртка Приятелів Української Книжки, в 1969 році, почалась від участи Гуртка у відсвяткуванню 75-річчя УНСоюзу. Два члени Управи Гуртка: п. Марія Ґерус і п. Юліян Баранюк заступали наш Гурток 22 лютого на бенкеті — балю УНСоюзу в Ню Йорку.

Серед звичайної, статутової діяльности у відвідинах Вільної Публічної Бібліотеки в Ірвінґтоні і її філії при Ґров вул., та переглядуванню доповнюваних українських книжок на поличках цієї Бібліотеки, можна було ствердити, що для нашого громадянства українська книжка не є байдужа. Завдяки нашим членам і прихильникам, які чи то дарували, чи домагались в заряді Бібліотеки закупна українських книжок, появилось багато нових інтересних і цінних книжок, наукового змісту і белетристики, до „Русалки Дністрової" М. Шашкевича включно.

Для вшанування померлого в минулім році нашого члена, письменика Ярослава Ґеруса, відбув Гурток 2 березня 1969 р. Літературний Вечір в Народному Домі в Ірвінґтоні, на якім читали його твори п-ні Валя Калин і п-ні Іванна Кононів, а в мистецькій частині взяла участь п-ні Таїса Богданська. Цей Літературний Вечір пройшов з повним моральним і матеріяльним успіхом. Він приніс на видання творів Ярослава Ґеруса 136 долярів, яка то сума збільшилася додатковими пожертвами до 150 дол.

Щодо дальшої діяльности Гуртка, то 31 березня 1969 р. взято участь у Зборах місцевого Від. УККА в справі переслідування релігії і культури в Україні, на яких заступив наш Гурток п. Юліян Баранюк. 19 жовтня 1969 р. взяв Гурток Приятелів Української Книжки участь у Бенкеті-Зустрічі Організації Визвольного Фронту в Ньюарку - Ірвінґтоні, з нагоди 40-літнього ювілею заснування ОУН, що відбувся в Народнім Домі і на якім заступив Гурток інж. Любомир Савойка.

Відгук на живучість Гуртка Приятелів Української Книжки прийшов і з віддалі а саме з Мілвокі, Віск., звідки п. Йосип Мандзенко прислав 30 квітня 1969 р., з гарним письмом, два примірники своїх творів-оповідань, які вийшли друком під його псевдонімом Йосипа Сірого.

Щодо внутрішнього і рахункового діловодства Гуртка, то скількість членів, яка становила з кінцем 1968 року 81, збільшилась на нових чотирьох членів і нині Гурток числить 85 членів. Касові приходи Гуртка в 1969 р. були 249.83 дол., а розходи 211.34 дол. сальдо 38.59 дол. є поміщене на щадничій книжечці в банку „Тризуб" в Ньюарку.

По звіті Управи і ствердженню правильности всього діловодства Управи Контрольною Комісією, уділено абсолюторію Управі і вибрано, по дискусії, нову Управу в складі: голова — інж. Любомир Савойка, заст. голови — Теодор Гелемей, секретар — Евген Стебновський, орг. реф. Марія Ґерус, справник — Юліян Баранюк. До Контрольної Комісії увійшли: Іван Пастух, Василь Кузик і інж. Михайло Плешкан.

Л. С.

Ділимося з Друзями та Знайомими сумною вісткою, що в середу, 20-го травня 1970 року в Чикаґо, Ілл. після довгої та тяжкої недуги, на 61 році життя, о год. 8:45 веч., відійшов у Вічність Невіджалуваний ДРУГ

св. п.
ОСТАП ПАНЧИШИН

народжений у Львові, Україна.

Бувший працівник друкарні оо. Василіян у Жовкві, диригент хору „Просвіта" в Мацошині, соліст хору Городовенка в Німеччині, диригент церковного хору в Кентон, Огайо і короткий час Сумівського хору на півдні Чикаґа.

ПОХОРОН відбувся 23-го травня 1970 р. з Катедрального Собору св. о. Миколая в Чикаґо на український католицький цвинтар св. о. Миколая.

Горем прибиті:
інж. П. КУШЕЛІВ і
Родина СКУБ'ЯК

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в середу, 10-го червня 1970 року упокоїлась в Бозі наша Дорога ТЕТА

бл. п.
АННА ВІТЕНЮК

зам. при Rd. 3, Flemington, N.J., народжена 1886 р. в с. Хохорів, Зах. Україна, вдова по бл. п. Левові Вітенюк, членка 272 Відд. УНСоюзу.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПОХОРОН відправиться в суботу, 13-го червня 1970 р. о год. 10-ій р. в церкві св. Магдалини у Флемінґтоні, а опісля на церковний цвинтар.

Тлінні Останки спочивають в похоронному заведенні Robert L. Ford Funeral Home при Rt. 31, Flemington, N.J. — відвідувати можна в п'ятницю, 12-го червня ц. р. від 2:30 по пол. до 5:00 по пол., 7 веч. — 9:30 веч.

В глибокому смутку:
кузини: ІВАН ДЖМІЛЬ з Гілсайд
ЛЕВ СТИБЛИНА з Л. Айленд
ОЛЬГА ВАСИНЧУК з Флемінґтон

У смутку повідомляємо своїх Друзів і Знайомих, що 11-го червня 1970 р., о п'ятій годині ранку, відійшла від нас Дорога наша ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.
МАРІЯ ПАНЧЕНКО
з дому ЖАБЕЦЬКИХ

народжена 1900 р. у Териівці на Україні.

ПАНАХИДА у п'ятницю, 12-го червня 1970 р. о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вул. у Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 13-го червня 1970 року з церкви св. Володимира при 82-ій вул. в Ню Йорку на цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

У великім смутку:
ВАСИЛЬ — муж
МИКОЛА — син
ГАЛЯ — невістка
КАТЕРИНА і АНДРІЙ — внуки

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Незабутнього Члена, соліста-тенора

бл. п. БОГДАНА ПИРОЖАКА

буде

ПОСВЯЧЕНИЙ ПАМ'ЯТНИК

НА ЙОГО МОГИЛІ НА ЦВИНТАРІ CYPRESS HILLS в КВІНСІ, Н. Й. в СУБОТУ, 20-го ЧЕРВНЯ 1970 р. о год. 12-ій вполудне.
Збірка о год. 11:30 перед полуднем біля Головного Будинку цвинтаря при Jamaica Avenue і Crescent Street.

Доїзд підземкою Canarsie Line до зупинки Broadway Junction і пересісти там на Eastern Parkway на Jamaica Train в напрямі до 169 вул. Висідати на зупинці Cypress Hills біля входової брами на цвинтарі.

О год. 2-ій по пол. відбудуться у великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку, при 140-142 Second Ave.

ЖАЛОБНІ СХОДИНИ

УСІХ НАШИХ ЧЛЕНІВ І ДРУЗІВ ПОКІЙНОГО ЗАПРОШУЄ НА ЦІ СУМНІ УРОЧИСТОСТІ
УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА", НЮ-ЙОРК

85-ЛІТТЯ ОПЕРОВОГО СОЛІСТА М. МИКИШІ

Короткою згадкою привітав композитор С. Козак на сторінках „Радянської України" з 6 червня видатного діяча української культури, відомого оперового соліста- тенора, учня Олександра Мишуги — Михайла В. Микишу з його 85-літтям. Знайомий і товариш Івана Франка, Лесі Українки, Миколи Лисенка, М .Старицького, М. Рильського та ін. діячів рідної культури в різних її проявах, Михайло Микиша народився в Миргоорді на Полтавщині в 1885 р. за 60 років праці в опері співав понад 65 партій у оперових театрах в Україні, потім працював професором Київської консерваторії. Кілька років тому уславлений співак і улюблений студентами професор музики та співу пішов на пенсію.

Концерт піяністки Марти Цибик в Майк Пол Гол в Лінкольн Центер в Ню Йорку

Присмно учителям музики слідкувати за розвитком талантів від маленьких дітей до їх маґістерського диплому.

На Марту Цибик всі ми покладали великі надії ще кільканадцять років тому. Визначна учениця УМІ кл. Галі Клим вже малою дівчиною виконувала знаменито сонати Бетговена: Патетичну оп. 13, Асдур оп. 26, а кінчила УМІ реситалем, де в програмі стояла величезна Вальдштайн соната оп. 53.

То ж не диво, що коли в Джулярд продовжувала студії в Кетрін Бейкон, піяністки, що виконувала колись всі 32 сонати Бетговена, любов Марти до того музичного велетня тільки зросла, поглибилась. На її дальших реситалях чуємо такі сонати: Есдур оп. 31. ч. 3., А-дур оп. 2. ч. 2., а на останньому концерті сонату Ес-дур ,оп. 7.

Хто заграє глибоко Ададжіо Бетговена — той справжній музик, тому Марту Цибик зачисляємо до тих виконавців, яких не цікавлять зовнішньо ефектовні твори, але які шукають глибини, шукають правди.

Своєю солідною працею і серйозним підходом до студій виробила собі Марта чітку, перлисту техніку, а обдарована знаменитою пам'яттю і гарним співним ударом заговорила до нас культурно, елеґантно, ґраціозно.

Марта Цибик

Блискуче виконана „Англійська сюїта" Баха а-моль дала слухачам змогу насолоджуватись поліфонічним стилем, а глибоко загране Лярґо Бетговена і ґраціозне Алеґро і Рондо перенесло нас до клясики. З романтиків — Шумана дві частини Крайслеріяни (твір написаний до фантазій Е. Т. А. Гофмана) звучали поетично, а в першій частині Шопена сонати б-моль передала нам піяністка неспокій хворого композитора, прочуття смерти.

Восьма рапсодія Ліста звучала живо, молодечо, а сюїта модерніста Деллльо Джойо цікаво.

На наддаток заграла нам Марта „Утіху Ліста із правдивим темпераментом закінчила концерт Гуцульською токкатою Кос-Анатольського.

Вдячна публіка нагороджувала Марту рясними оплесками і квітами, а я щиро долучуюсь до слів Всч. о. Дибки, сказаних до Мартусі під час концерту: „Ми горді за піяністку Марту Цибик!"

Таїса Богданська

ІЗРАЇЛЬ І АРАБСЬКИЙ СВІТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лін арабському володареві. Наслідник каліфа Аль Валіда наказав Мусі стояти на сонці аж до омління і сконфіскував його посілості. Муса, завойовник Еспанії, помер у відлюдному селі як жебрак.

Араби з Еспанії дісталися й до Італії, дійшли до Риму і, пограбувавши собор св. Петра та церкву св. Павла, осквернили папські гроби. Окупація Італії тривала довгий час і папа Іван VIII два роки платив арабам данину. Візантійський король Василій I побив арабів 880-го року біля Таранто. Так скінчилася арабська окупація. Між арабськими племенами не було згоди — так, як тепер у війні проти Ізраїлю — і це причинилося до упадку їх володіння в Европі.

(Кінець)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 14-го ЧЕРВНЯ 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність — 163 Відд. о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. — С. Филик, фін. секр.

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЧЕРВНЯ 1970 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Збори Б-ва св. о. Миколая — 5 Відд., о год. 7-ій веч. при 37-09 31-а Евню. Проситься вирівняти чл. вкладки. На зборах буде звіт делеґатів з 27 Конвенції УНС та інші справи. — Управа.

НЕДІЛЯ, 21-го ЧЕРВНЯ 1970 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Централі, при 240 Hope Ave. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Управа.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори 8-го Відд. Т-ва Подільська Січ о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Михаїла, 25 Чеснат вул. На зборах буде звіт про 27 Конвенцію УНС. — В. Козіцький, пред., В. Мандзій, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі, 292 Hudson Ave. — Р. Пристай, рекр. секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі, Філмор і Онейда вул. На порядку нарад: звіт делеґатів з 27-ої Конвенції УНС. Проситься вирівняти вкладки і їх можна вплачувати кожної неділі від год. 11:30 до 1 — І. Вула, гол. п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАГДАЛИНА КАМІНСЬКА, членка УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й., померла 27 лютого 1970 р. Стала членкою УНС в 1923 р. Полишила в смутку дочку Марію та зятя Михайла. Похорон відбувся 2 березня 1970 р. на цвинтарі св. Івана в Гартфорді.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Вишиваний, секр.

SAMUEL FERENTZ, член УНСоюзу Відд. 45 Т-ва Любов у Філядельфії, Па., помер на 68 р. ж. Став членом УНС в 1934 р. Полишив у смутку дружину Верну, сина Мирона. Похорон відбувся 11 квітня 1970 р. на цвинтарі Трансфіґурейшен в Шамокін, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Сеник, секр.

Розшуки

ПОШУКУЮ

Пантелея Бебеля і Ксеню Бебель, Анну Децик з Великої Александрівки, Херсонської області, вивезені в Німеччину. Хто знає про них, прошу писати до:

Anna Snihach
87-03, 168th Place
Jamaica, N.Y. 11432

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!